

📄 Vippaa mulle viitonen

aūtoro Juha Metsäkallas · publikigita 2020-03-04

Turun Esperanto-yhdistyksen oppitunnilla tuli eilen puhe lainaamisesta, siis mitä on antaa ja ottaa lainaksi jne. Kokosin tähän pienen selvennyksen.

- **citi** : lainata jostakin kirjoituksesta, siteeraata
Mi citos al vi pecon de unu el tiuj leteroj : Luen sinulle pätkän yhdestä noista kirjeistä.
- **prunti** : lainata (sekä antaa että ottaa lainaksi)
Mi petis, ke ri pruntu al mi iom da mono : Pyysin, että hän lainaisi **minulle** vähän rahaa.
Ri pruntis de ili al si iom da mono : Hän lainasi **heiltä** vähän rahaa.
 - *pruntedoni* : antaa lainaksi
Mi petis, ke ri prunedonu...
 - *pruntepreni* : ottaa lainaksi
Ri prunteprenis...
- **lui** : vuokrata (vain ottaa vuokralle)
Mi luis loĝejon : Vuokrasin asunnon (itselleni).
 - *ludoni, luigi* : antaa vuokralle
Mi ludonis/luigis mian apartamenton por la daŭro de la kongreso al la samideano : Annoin asuntoni vuokralle toiselle esperantistille kongressin ajaksi.
 - *lupreni* : ottaa vuokralle
Mi luprenis aŭton por ĉirkaŭveturigi sur la insulo : Vuokrasin auton kiertääkseni saarta.

Jossain määrin hämmästyttävää on sanojen *prunedoni* ja *pruntepreni* keskellä oleva e-kirjain. Tai ymmärrän kyllä, että se viittaa adverbimuotoon *prunte* eli *prunedoni* olisi yhteenkirjoitettu muoto sanaparista *prunte doni*, mutta kun oppikirjoissa todetaan, että esperanton yhdyssanat muodostetaan siten, että alku- eli määriteosa on pelkkä kantasana (siis *pruntedoni*) ja vain ääntämisen niin vaatiessa (kuten peräkkäiset t ja d) lisätään kirjain o. Näin siksi että

esperanton yhdyssanojen määriteosa ymmärretään aina substantiiviksi. Tuon säännön mukaan pitäisi siis olla *pruntodoni*. No, ehkä tässä on kyseessä jokin poikkeus, ei haittaa.

Isompi hämmästyksen aihe oikeastaan on, ettei muotoa *pruntigi* ole, vrt. *luigi*. Ei että sellaista kaipaisin. Tai miksi *lui* on vain vuokralle ottamista eikä sekä-että verbin *prunti* tapaan. Tämä symmetrian puute on häiritsevää.

Niin tai näin itse suosin *doni*- ja *preni*-päätteisiä muotoja, koska ne ovat selvempiä: antaako vai ottaako lainaksi/vuokralle. Tosin otsikon tapauksessa sanoisin *Pruntu al mi kvinon*, koska se rytmittyisi *lauluun* paremmin.

La origina artikolo estas publikigita 2020-03-04 en la retejo **Finna bablejo** kun rubriko "**Vippaa mulle viitonen**". Ĉi tiu PDF-versio estas aŭtomate kreita 2021-11-16. Vidu ankaŭ la aliajn afiŝojn de tipo artikoloj, [finnalingvaj](#).